

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep.
0032 Oslo

Vår dato
09.01.2015

Vår referanse
2014/00426-2

Vår saksbehandler
Jan Henrik Sandberg/97682469

Deres referanse

Melding til Stortinget om vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett - Høringsuttalelse fra Norges Fiskarlag

Bakgrunn

Regjeringen har besluttet å utarbeide en stortingsmelding for videre vekst i norsk oppdrettsnæring. Hovedmålet med meldingen er å drøfte hvordan en kan øke verdiskapingen gjennom å fremme en forutsigbar kapasitetsvekst. Det slås samtidig fast at veksten må skje innenfor miljømessig bærekraftige rammer. Meldingen skal etter planen behandles av Stortinget våren 2015.

Det aktuelle høringsnotatet drøfter hvordan- og på hvilket miljømessig grunnlag det bør kunne foretas endringer i havbruksnæringens produksjonskapasitet. I høringsnotatet vurderes tre ulike alternativer for vekst, nærmere bestemt:

1. Fortsatte tildelingsrunder med kriterier fastsatt fra gang til gang
2. En fast årlig vekstrate
3. Et system basert på handlingsregler

For alle de tre alternativene foreslås det at vekst kan skje både ved tildeling av nye konsesjoner og gjennom økt biomasse på eksisterende konsesjoner. Det forutsettes samtidig at det overordnede konsesjonssystemet for laks, ørret og regnbueørret skal ligge fast.

Norges Fiskarlags grunnleggende syn på sameksistens med oppdrettsnæringen

Norges Fiskarlag søker å finne gode løsninger for sameksistens med andre næringer. Fiskarlaget har også i store trekk akseptert å gi rom for den veksten en har hatt innen norsk oppdrett. Forutsetningen har hele tiden vært at oppdrettsnæringen ikke må bygges opp på bekostning av hav- og fjordmiljø, ville bestander eller driftsgrunnlag og lønnsomhet for norske fiskere. Etter Norges Fiskarlags oppfatning har allikevel ikke disse forutsetningene blitt fulgt opp på god nok måte.

I utgangspunktet vil ikke ulike alternativer for regulering av oppdrettsvolumet være noen sentral sak for Fiskarlaget. Imidlertid påvirker oppdrettsvolumet også marint miljø og bestander av marine fiskearter og krepsdyr, og dermed også fiskeriene. Det har derfor oppstått konflikter og skadevirkninger i forhold til blant annet:

- Arealbruk (anleggsfortøyninger og manglende opprydding).
- Endringer i atferd, fangbarhet og kvalitet hos sei, torsk og andre arter.
- Skadelig påvirkning på marine krepsdyr, som følge av medikamenter/kjemikalier som brukes i behandling mot lakselus.

Etter Norges Fiskarlags oppfatning må også de overnevnte forholdene behandles og vektlegges på en tilfredsstillende måte i den kommende meldingen til Stortinget om vekst i norsk oppdrettsnæring.

Bruk og utslipp av flubenzuroner

Såkalte flubenzuroner/kitinhemmere, som benyttes til avlusning av laksefisk, har i lang tid blitt ansett for å være skadelige for marine krepsdyr (hummer, krabbe, reke, raudåte m.fl.). Flubenzuroner ble derfor i praksis tatt ut av bruk for om lag 15 år siden. Imidlertid har utvikling av resistens mot andre «lusemidler» (grunnet uheldig avlusningspraksis) ført til at flubenzuroner igjen er tatt i bruk i stadig større omfang.

I mars 2011 ble det offentliggjort en rapport som tydeliggjorde hvilke skadevirkninger flubenzuroner kunne ha på marine krepsdyr¹. Norges Fiskarlag sendte derfor den 24. mars 2011 et formelt brev til Fiskeri- og kystdepartementet, der Fiskarlaget bad om at bruken av flubenzuroner i sjø måtte forbys med umiddelbar virkning. Anmodningen ble gjentatt i en ny henvendelse til departementet den 24. august 2012. I svarbrevet til Norges Fiskarlag, datert 2. oktober 2012, meddelte Fiskeri- og kystdepartementet at de ville vurdere regulering av bruken av flubenzuroner først etter at en rapport fra Havforskningsinstituttet og NIFES om tematikken forelå. Den aktuelle rapporten med tittel: «*Flubenzuroner i fiskeoppdrett – miljøaspekter og restkonsentrasjoner i behandlet fisk*» var ferdig i januar 2013. I rapporten trekkes blant annet følgende konklusjoner:

- Teflubenzuroner er lite nedbrytbare i marint miljø.
- Teflubenzuroner kan spores minst 1000 meter fra oppdrettsanlegg hvor dette stoffet er brukt.
- Det ble funnet spor av teflubenzuroner i krepsdyr og børstemark under oppdrettsanlegget, selv etter 8 måneder.
- Eksponering av hummeryngel for teflubenzuroner i realistiske konsentrasjoner ga økt dødelighet på 20-40 %. I tillegg ble det registrert senskader og deformiteter.

På denne bakgrunn anmodet Fiskarlaget nok en gang Fiskeri- og kystdepartementet om å forby bruk av flubenzuroner. I svarbrevet, datert 8. mars 2013, uttalte departementet: «*Slik vi ser det er det viktig å jobbe for å begrense og unngå bruken av flubenzuroner så mye som mulig, men midlene er fremdeles viktige å ha ved resistensproblemer mot andre lusemidler*».

I løpet av 2013 og 2014 har det vært en ytterligere stor økning i bruk og utslipp av flubenzuroner i marint miljø, til tross for departementets visjon om at bruken skulle reduseres. Samtidig viser ny forskning² at flubenzuroner også er svært skadelig for bestander av reke, særlig på larvestadiet men også for skallskifte hos voksne reke. Det er fremdeles ikke gjennomført forskning på hvordan flubenzuroner kan påvirke taskekrabbe og krepsdyr med hyppigere skallskifter (for eksempel raudåte). Etter Norges Fiskarlags oppfatning burde den kunnskapen som nå foreligger allikevel være mer enn nok til å kunne forby utslipp av flubenzuroner i sjø.

Bruk og utslipp av hydrogenperoksid

Bruk av hydrogenperoksid i merder og brønnbåter, har igjen blitt en stadig mer aktuell metode for avlusning av laksefisk. Hydrogenperoksid er et sterkt oksiderende stoff som er tyngre enn sjøvann, og som normalt brytes ned til vann og oksygen i løpet av noen dager. Avlusning med hydrogenperoksid skjer, så vidt vi kjenner til, også i kombinasjon med andre kjemikalier/medikamenter.

De siste årene har Norges Fiskarlag fått bekymringsmeldinger fra fiskere som reagerer sterkt på at brønnbåter tømmer avlusningsvann i rekefelt. Blant annet blir det opplyst at reka slipper eggene, samt at rekebestander forsvinner fra felt hvor brønnbåter tømmer avlusningsvann. I områder der det drives

¹ Prosjektet «*Environmental Screening of Veterinary medicines Used in Aquaculture – diflubenzuron and teflubenzuron*», NIVA 2011.

² NFR-prosjektet «*FLUCLIM: Effects of diflubenzuron on Northern shrimps (Pandalus borealis) at ambient and future climate conditions*», som pågår i regi av IRIS.

avlusning har det også blitt observert død rekeyngel og krill i fjæra og død og «halvdød» taskekrabbe i teiner. Det er, så vidt vi kjenner til, fremdeles ikke igangsatt forskning som kan bekrefte eller avkrefte eventuelle årsakssammenhenger.

Norges Fiskarlag sendte i 12. desember 2012 et brev til Mattilsynet og Fiskeridirektoratet om utslipp av avlusningsvann med hydrogenperoksid i rekefelt. Fiskarlaget mente her at en relativt enkelt og kostnadsfritt burde kunne tømme avlusningsvann andre steder, siden kart over aktuelle rekefelt lå fritt tilgjengelig på Fiskeridirektoratets kartsider. På dette grunnlaget gjorde Havforskningsinstituttet en faglig vurdering av saken. I uttalelsen fra Havforskningsinstituttet, datert 10. april 2013, ble det konstatert at det ikke gjennomført forskning som kunne dokumentere at tømming av avlusningsvann ikke kunne være til skade for rekebestandene. Havforskningsinstituttet anbefalte derfor at brønnbåter om å tømme tankene i god avstand fra rekefelt, inntil nærmere kunnskap var skaffet til veie.

I et brev til Norges Fiskarlag datert 10. juni 2013 slo Fiskeridirektoratet fast at de, i samarbeid med Mattilsynet, ville følge opp den overnevnte anbefalingen fra Havforskningsinstituttet, og formidle dette videre til oppdrettsselskap og brønnbåtrederier. Våre erfaringer viser at Fiskeridirektoratets anbefaling allikevel ikke har blitt fulgt opp godt nok. Vi ber derfor Fiskeridirektoratet og Mattilsynet om å stille tydeligere krav om at brønnbåter ikke må tømme avlusningsvann nær rekefelt.

Landsstyrets vedtak om effekter av lusemidler på marine arter

Norges Fiskarlags landsstyre behandlet den 8. januar 2014 en sak om «Effekter av lakselusmidler på marine arter». I et brev til Nærings- og fiskeridepartementet datert 14. januar 2014 (jfr. vedlegg 2) la Norges Fiskarlag fram en beskrivelse av bakgrunnen for saken, landsstyrets vedtak og en anmodning om videre dialog med departementet. Landsstyrets vedtak var som følger:

- 1. Norges Fiskarlag konstaterer at bruken av såkalte flubenzuroner (kitinhemmere) til avlusning i oppdrett har økt betydelig de siste årene. Dette til tross for at departementet ønsker at bruken skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Norges Fiskarlag viser til tidligere henvendelser og krever igjen at det innføres forbud mot bruk av flubenzuroner, inntil det er vist at praktisk bruk av slike midler ikke vil være til nevneverdig skade for hummer, krabbe, reke, raudåte m.fl.*
- 2. Norges Fiskarlag krever også at organisasjonen og andre må snarest få innsyn i alle relevante forsøk som er gjort i forhold til miljøeffekter av ulike «lusemidler». Dette omfatter også forsøkene som er gjennomført av Havforskningsinstituttet og Skretting AS, om effekter av flubenzuroner på hummer.*
- 3. Det er fortsatt et betydelig kunnskapsbehov knyttet til hvilke effekter ulike «lusemidler» kan ha på marine arter, og hva dette evt. kan bety for fiskerinæringa. Økonomiske og faglige rammer for ny nødvendig kunnskapsinnhenting må nå komme på plass. For å sikre relevans og legitimitet må også fiskerne få anledning til å være med i planleggingen av aktuelle forsøk.*
- 4. Det må lages retningslinjer for prøvetaking ved evt. funn av død krabbe, reke osv. i områder der det drives avlusning, slik at en kan ha mulighet til å bekrefte/avkrefte eventuelle årsakssammenhenger. Norges Fiskarlag foreslår at også kystreferanseflåten benyttes til slik prøvetaking, for å bidra til å øke kunnskapsnivået.*
- 5. Norges Fiskarlag kan ikke akseptere en praksis der brønnbåter tømmer «avlusningsvann» i rekefelt. Det må også utvises stor forsiktighet i andre viktige fiskeområder og gyteområder. Fiskeridirektoratet, i samarbeid med Mattilsynet, må derfor gi brønnbåtrederier og oppdrettere tydeligere informasjon om hvilke retningslinjer som gjelder for slik virksomhet.*
- 6. Norges Fiskarlag stiller spørsmål ved om dagens tiltaksgrenser for avlusning er hensiktsmessige. Vi ber om at framtidige avlusningsstrategier også tar nødvendig hensyn til resistensutvikling og risiko for marine arter.*

I Nærings- og fiskeridepartementets svarbrev, datert 30. april i fjor, slår departementet fast: «*Nærings- og fiskeridepartementet ønsker en videre dialog med Norges Fiskarlag om bruken av lusemidler og mulige interessekonflikter mellom havbruk og fiskeri. Vi vil derfor invitere til møte om dette, og kommer nærmere tilbake med forslag til tidspunkt for møte*». Vi konstaterer at det varslede møtet fremdeles ikke er avholdt, samt at landsstyrets vedtak inntil nå i liten grad er tatt hensyn til.

Utslipp av næringssalter og partikler

Når det gjelder utslipp av partikler og næringssalter fra oppdrett, så kjenner vi ikke til at oppløste næringssalter per i dag er et betydelig problem for fiskeriene. Oppdrettsanlegg blir nå som regel plassert i områder med god bunnstrøm, og sedimentering skjer derfor i mindre grad rett under anlegget. I utgangspunktet er det selvfølgelig en fordel for alle parter dersom oppdrett drives på godt egnede lokaliteter. Imidlertid kan slam fra oppdrett fortsatt legge seg i sedimentasjonsfeller i nærområdene til anleggene, noe som ofte er sammenfallende med fiskernes rekefelt. Den såkalte «MOM-standarden» (Norsk Standard 9410:2007) er per i dag ikke egnet til å håndtere denne problematikken. Norges Fiskarlag har derfor siden 2011 anmodet om at MOM-standarden oppdateres, slik at den i større grad også kan brukes som verktøy for å kartlegge og regulere utslipp i nærområdene til anleggene. Vi konstaterer at Norges Fiskarlag heller ikke er hørt i forhold til dette.

Det er vist at fôrspill fra oppdrett også kan redusere kvaliteten på villfisk (blant annet sei), særlig sommerstid og tidlig på høsten. Dette har vært til betydelig skade for kystfiskeriene i flere regioner. Det er gjort et godt arbeid i Ryfylke for å forsøke å redusere dette forholdet, men problemene er fortsatt ikke løst.

Vi har over tid også fått tilbakemeldinger fra fiskere om at innsigstorsk ser ut til å endre atferd, ved at den ikke lenger synes å gå inn i gytefjorder der det er etablert oppdrettsanlegg. For om lag 10 år siden gjennomførte Fiskeriforskning/Nofima forsøk i Øksfjord som indikerte nettopp dette. På den andre siden indikerte forsøkene at den mer stedegne fjordtorsk i stor grad forflyttet seg til under anleggene. Grunnet manglende finansiering ble disse forsøkene aldri helt fullført. Etter Norges Fiskarlags oppfatning må det gjennomføres ny supplerende forskning på dette.

Nærmere om høringsnotatets forslag til regulering av produksjonskapasitet

I høringsnotatet drøftes ulike alternativer for vekst i oppdrettsnæringas framtidige produksjonskapasitet. Departementet legger hovedvekt på alternativet med såkalte handlingsregler. Her legges det opp til at et sett forhåndsbestemte miljøindikatorer skal bestemme om vekst skal tilbys eller ikke. Indikatorene skal være de samme over hele landet, men eventuell vekst vil skje på sonenivå, innen såkalte produksjonsområder.

Prinsippet om handlingsregler bygger i stor grad på Arealutvalgets rapport «*Effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen – areal til begjær*» fra 2011. Norges Fiskarlag sendte et grundig hørings svar til denne rapporten den 9. august 2011 (jfr. vedlegg 1). I uttalelsen skrev Fiskarlaget følgende om handlingsregler:

«Norges Fiskarlag er i utgangspunktet skeptisk til handlingsregler, slik de foreslås innført. Handlingsreglene må i så fall ikke bare omfatte produksjonstap, lusepress og genetisk påvirkning. Også de problemstillingene fiskerne opplever som de mest sentrale må omfattes av ordningen. Hvis ikke vil de handlingsregler som foreslås kunne føre til at hensynet til fiskeområder, låsettingsplasser, gyteområder, oppvekstområder og marine arter bli tillagt enda mindre vekt enn i dag. Innføring av handlingsregler vil da kunne føre til et økt konfliktnivå mellom norske fiskere og oppdrettere. Norges Fiskarlag er for øvrig også usikker på om forslaget om bruk av handlingsregler er tilstrekkelig vurdert med hensyn til ansvarliggjøring av hver enkelt aktør, og eventuell kollektiv sanksjonering innenfor produksjonsområdene. Norges Fiskarlag kan derfor ikke uten videre støtte dette forslaget.»

Selv om høringsnotatet nevner at oppdrettsnæringen kan påvirke miljøet gjennom forurensning/utslipp, medikamenter, sykdommer og andre parasitter enn lakselus, vektlegger departementet kun lakselus og genetisk påvirkning av ville laksebestander som viktige miljøutfordringer. Norges Fiskarlag er forundret over at hensynet til ville marine arter og bestander ikke er nærmere vurdert i høringsnotatet, men vi antar at det delvis kan forklares av at denne problematikken opprinnelig ikke lå inne i departementets mandat for Havforskningsinstituttets risikovurderinger (jfr. «Strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring», utarbeidet av Fiskeri- og kystdepartementet i 2009).

På bakgrunn av høringsnotatet virker det som om departementet i realiteten kun legger opp til at lakselus skal brukes som indikator i handlingsregler for kapasitetsjustering, iallfall i første omgang. Norges Fiskarlag mener derimot fortsatt at hensynet til marine arter og norsk fiskerinæring også må vektlegges ved vurdering av framtidig vekst i norsk oppdrett. Vi har allikevel forståelse for at alle disse forholdene ikke nødvendigvis er egnet til å inngå i handlingsregler for kapasitetsjustering. Imidlertid må en da ta nødvendig hensyn til marine arter og norsk fiskerinæring på annen måte, for eksempel i behandlingen av utslippstillatelser, ved lokalitetsklareringer ellers, gjennom oppdatering og bruk av MOM-standarden, ved kriterier fastsatt for eventuelle nye konsesjonsrunder og/eller i kommunale kystsonenplanprosesser. Imidlertid blir de utfordringene fiskerne er opptatt av i alt for liten grad ivaretatt gjennom de nevnte ordningene. Som følge av konsesjonsavgift til kommunene og antydninger om en kommende kommunal arealavgift på oppdrettsanlegg, synes nå villfisknæringa å bli enda mer nedprioritert i kommunale og interkommunale planprosesser enn før. Vi konstaterer at heller ikke tildelingen av de «grønne konsesjonene» tok noe utvidet hensyn til ville marine arter eller fiskernes interesser. Sett fra Norges Fiskarlags side er det skuffende at høringsnotatet ikke går inn på de overnevnte forholdene.

Handlingsregler på områdenivå vil etter vår oppfatning også bli betydelig mer komplisert, både praktisk og juridisk, enn det som framgår av høringsnotatet. Oppdrettsnæringen har gjennom mange år etablert en rimelig god lokalitetsstruktur og logistikk. Innføring og praktisering av en ordning med handlingsregler og områdeforvaltning vil (iallfall i startfasen) kunne bli uoversiktlig og byråkratisk, samtidig som det skapes nye unødvendige konflikter overfor berørte parter. Norges Fiskarlag tror derfor at den skisserte ordningen med handlingsregler vil være lite egnet for å regulere videre vekst i oppdrettsnæringen.

Av de andre to alternativene som omtales i høringsnotatet, vil en fast årlig vekstrate være lite egnet dersom det skal legges nødvendig vekt på miljøhensyn og berørte parter. Det tredje alternativet med konsesjonsrunder er prøvd ut gjennom mange år med varierende resultat. Selv om det tidvis har oppstått uklarheter og problemer grunnet uklare og/eller uheldige tildelingskriterier, har konsesjonsrunder tross alt fungert bedre enn løpende tildeling av konsesjoner (marine arter og havbeite). På denne bakgrunn mener Norges Fiskarlag at det mest aktuelle alternativet for regulering av framtidig vekst i oppdrettsnæringen fortsatt vil være tildelingsrunder. Det bør imidlertid først gjennomføres en grundig evaluering av tidligere tildelingsrunder, slik at framtidig praksis kan fungere på best mulig måte.

Konklusjon

Norges Fiskarlag har tidligere oversendt en uttalelse til departementets høring av foreslått kapasitetsøkning i lakse- og ørretoppdrett for 2015 (jfr. vedlegg 3). Fiskarlagets konklusjon på denne høringen var: *«Norges Fiskarlag kan på denne bakgrunn ikke støtte en økning i lakse- og ørretoppdrett i 2015, slik høringen legger opp til. Etter Norges Fiskarlags oppfatning bør eventuell videre vekst i oppdrettsvolumet i stedet vurderes på et bedre og mer tverrfaglig grunnlag i den varslede stortingsmeldingen om framtidens oppdrettsnæring. Her må også hensynet til marine arter og norske fiskere tillegges nødvendig vekt. Norges Fiskarlag vil være positivt innstilt til en tett og god dialog i denne prosessen.»*

I høringen av melding til Stortinget om videre vekst i norsk oppdrettsnæring foreslås det ingen konkrete tiltak som vil bidra til at det blir tatt nødvendig hensyn til ville marine arter og norsk fiskerinæring. Sett fra Norges Fiskarlags ståsted er det en alvorlig mangel ved høringen at den ikke behandler disse forholdene. Vi konstaterer samtidig at det fortsatt ikke er igangsatt nødvendig kunnskapsinnhenting om effekter av oppdrett og «lusemidler» på marine arter, samt at Norges Fiskarlag fortsatt ikke er hørt i forhold til anmodningene om å forby bruk av flubenzuroner i sjø. Norges Fiskarlag kan derfor ikke støtte opp om noen videre vekst i oppdrettsnæringas produksjonskapasitet på dette tidspunktet.

Av de tre foreslåtte alternativene for framtidig kapasitetsvekst vil alternativet med handlingsregler sannsynligvis bli betydelig mer komplisert, byråkratisk og konfliktfullt enn det som framgår av høringsnotatet. En fast årlig vekstrate vil være lite egnet dersom det skal legges nødvendig vekt på miljøhensyn og berørte parter. Det tredje alternativet med konsesjonsrunder vil etter Norges Fiskarlags oppfatning fortsatt kunne være det beste alternativet, under forutsetning at en først legger til grunn en grundig evaluering av tidligere tildelingsrunder.

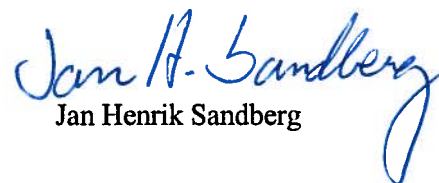
Til slutt bør det nevnes at norsk fiskeri- og havbruksnæring også har felles interesser og utfordringer. Det omfatter blant annet markeds-, handels- og tollpolitikk, forskning og utvikling, marin infrastruktur og ikke minst arbeidet for et godt og rent fjord- og havmiljø. De marine næringene i Norge har tradisjonelt hatt en betydelig bedre dialog og samarbeid enn tilsvarende næringer i andre land. For Norge som ledende sjømatnasjon er det etter vår oppfatning svært viktig å styrke og videreutvikle dette samarbeidet. Norges Fiskarlag anmoder derfor departementet om også å ta disse forholdene i betraktning ved utarbeidelsen av den planlagte meldingen til Stortinget.

Vi vil for øvrig være positive til å få anledning til å utdype våre synspunkt ytterligere i et møte med departementet.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Jan Skjærvø

Jan Henrik Sandberg

Kopi til: Medlemslag, Klima- og miljødepartementet, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, Miljødirektoratet, Havforskningsinstituttet, NIFES, Miljødirektoratet og fylkeskommunene.

Vedlegg: 1. «Hørings svar til rapport om Effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen». Høringsuttalelse fra Norges Fiskarlag til Fiskeri- og kystdepartementet, datert 9. august 2011.
2. «Effekter av lusemidler på marine arter – Vedtak i Norges Fiskarlags landsstyre». Brev fra Norges Fiskarlag til Nærings- og fiskeridepartementet, datert 14. januar 2014.
3. «Kapasitetsøkning i lakse- og ørretoppdrett 2015». Høringsuttalelse fra Norges Fiskarlag til Nærings- og fiskeridepartementet, datert 30. september 2014.

Fiskeri- og kystdepartementet
Pb. 8118 Dep.
0032 OSLO

Vår dato
09082011

Vår referanse
200900047/10-50

Vår saksbehandler
Torleif Paasche, tlf 73 54 58 60
Jan Henrik Sandberg, tlf. 73 54 58 54

Deres referanse

HØRINGSSVAR TIL RAPPORT OM "EFFEKTIV OG BÆREKRAFTIG AREALBRUK I HAVBRUKSNÆRINGEN"

Norges Fiskarlag viser til høringen av rapporten "*Effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen*", som har blitt utarbeidet av et ekspertutvalg (Gullestadutvalget) oppnevnt av Fiskeri- og kystdepartementet (FKD).

Utvalgets arbeid har hatt følgende mandat: "*Med bakgrunn i regjeringens Strategi for konkurransedyktig norsk havbruksnæring og Strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring skal utvalget utrede og foreslå nye grep for å sikre havbruksnæringen tilstrekkelig tilgang på areal i kystsonen og en ny overordnet arealstruktur som bidrar til at havbruksnæringen utnytter sitt areal på en effektiv måte med minst mulig miljøpåvirkninger*".

1. Innledning:

Norske fiskere har inntil nå generelt vært villig til å gi rom for den veksten en har sett innenfor norsk oppdrett. Forutsetningen har hele tiden vært at dette ikke måtte gå på bekostning av havmiljø, ville fiskebestander eller driftsgrunnlag og lønnsomhet for norske fiskere. Norges Fiskarlags forhold til havbruksnæringa er også behandlet på de fire siste Landsmøtene. Her er det bl.a. vedtatt:

- Vekst i oppdrett må skje uten at det går på bekostning av ville fiskearter.
- Gyteområder må sikres mot forurensning og forstyrrelser. Disse må skjermes inntil mer kunnskap viser at oppdrett ikke påvirker kysttorsk og andre ville arter negativt.
- Det må legges til grunn forsterket forskning på effektene av oppdrett, inkl. kvalitetsforringelse på villfisk ved oppdrettsanlegg.
- En må unngå en forhastet satsing på volumbasert oppdrett av torsk og andre fiskearter. Samtidig må det høstes grundige erfaringer gjennom en moderat oppbyggingstakt.
- Konkurransen om areal på havet mellom fiskeriinteressene og andre er etter Landsmøtets oppfatning en av de største utfordringene fiskerinæringen står over for. Landsmøtet vil understreke at forvalteransvaret for fiskeressursene i våre havområder tilsier den ytterste varsomhet på alle former for virksomhet som kan virke negativt inn på gyte- og oppvekstvilkårene for våre viktigste fiskebestander.
- Landsmøtet understreker alvoret i situasjonen, og ber om at tematikken behandles i en evt. Stortingsmelding om arealbruk i kystsonen.

Etter Norges Fiskarlags oppfatning har disse forutsetningene hittil ikke blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Dette til tross for at mange av våre aller viktigste gyte- og oppvekstområder finnes i kystsonen, og til tross for at mange av våre viktige fiskerier foregår her. Etter Norges Fiskarlags oppfatning vil kystnære fiskeområder bli enda viktigere i framtida. På denne bakgrunn er arbeidet som er oppsummert i rapporten "*Effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen*", av stor betydning for Norges Fiskarlag.

2. Generelle kommentarer:

Etter Norges Fiskarlags oppfatning har ekspertutvalget gjennomført et omfattende og (innen mange områder) grundig arbeid. Etter Norges Fiskarlag oppfatning er det enkelte tema og problemstillinger, som er svært viktige for norske fiskere, som burde blitt tillagt større vekt i arbeidet. Det omfatter bl.a. de effektene oppdrett kan ha på ville marine arter og bestander. Norges Fiskarlag forutsetter at det blir økt fokus på å etablere tilstrekkelig kunnskap, og nødvendige tiltak, ang. dette i tida som kommer.

Vi registrerer at konsekvensene av flere av utvalgets forslag kan komme til å bli betydelige, både for havbruksnæringen og andre brukere av kysten. Slike konsekvenser er i mindre grad vurdert i rapporten, men vi forutsetter at dette må bli nærmere behandlet ved videre oppfølging av aktuelle tiltak.

Forholdet til fiskeriene, som bl.a. er omtalt i rapportens kap. 8.2, samsvarer i stor grad med Fiskarlagets oppfatning. Det er derimot feil at: *”Den samtidige nedgangen i antall lokaliteter og i antall mindre kystfiskefartøyer har bidratt til at konfliktene mellom havbruk og kystnært fiskeri i dag er relativt beskjedne i de sørlige landsdelene...”*. Selv om det har vært en nedgang i antall lokaliteter og fiskefartøy i denne regionen, så har oppdrettsproduksjonen også her økt betydelig. Fiskerne langs Vestlandskysten opplever derfor at konfliktene med oppdrettsnæringa nå er enda større enn før.

3. Norges Fiskarlags synspunkt på ekspertutvalgets ulike tiltaksforslag:

10.1. Etablere strømkatalog for Norskekysten

Norges Fiskarlag støtter utvalgets forslag om etablering av en ”nasjonal strømkatalog”. Et slikt verktøy vil også kunne bli nyttig i forhold til å vurdere omfang og utbredelse av oppdrettsanleggs påvirkning på ville marine arter, sedimentasjon i rekefelt, spredning av lakselus etc. Etter Norges Fiskarlags oppfatning bør en slik nasjonal strømkatalog legges opp etter en ”dynamisk modell”, slik at denne kan forbedres etter hvert som kunnskapen om oseanografi, sjøbunnsforhold, modellverktøy osv. utvikles videre.

10.2. Utrede pålegg om hydrografiske observasjoner

Havbruksnæringen gjennomfører allerede hydrografiske observasjoner i forholdsvis stor grad. Dersom disse observasjonene kan videreutvikles og systematiseres, som grunnlag for en mer helhetlig utnyttelse, er Norges Fiskarlag positiv til forslaget.

10.3 Kartlegging av kystsonen

Det er uheldig at de fleste kystsonerplaner fortsatt utarbeides uten tilgang på tilfredsstillende informasjon om sjøbunnen. Norges Fiskarlag har lenge etterlyst et bedre kartgrunnlag for planlegging, forvaltning og næringsutøvelse i kystsonen. Tilgangen til den sjøbunnsinformasjonen som allerede foreligger må også bli bedre. Slik informasjon kan etter Norges Fiskarlags oppfatning bl.a. bidra til å identifisere og avgrense fiskeområder, gyteområder, oppvekstområder, andre områder med viktig marint biologisk mangfold og ikke minst egnede oppdrettslokaliteter. Norges Fiskarlag har tidligere anmodet om at kystsonen også må kartlegges på liknende måte som i MAREANO-programmet. Av kostnadshensyn, og fordi teknologien for sjøbunnskartlegging er i rask utvikling, vil det sannsynligvis være hensiktsmessig å først gjennomføre forsøkskartlegginger i avgrensede områder. Norges Fiskarlag støtter derfor dette forslaget.

10.4 Produksjonsområder med egne utsettssoner – koordinert utsett og brakklegging

Forslaget om etablering av produksjonsområder med egne utsettssoner, utgjør også et grunnlag for flere av de andre foreslåtte tiltakene i rapporten. Hovedhensikten med opprettelse av like produksjonssoner er å kunne redusere risikoen for spredning av sykdommer mellom oppdrettsanlegg. Utvalget konkluderer også med at smittebelastningen på omgivelsene, herunder lus, vil bli mindre med et slikt regime. Å arbeide for å redusere risikoen for evt. smitte av sykdommer og parasitter mellom oppdrettsfisk og ville fiskebestander, er etter Norges Fiskarlags oppfatning svært viktig.

Det er inntil nå ikke påvist at smitte mellom oppdrettet og vill fisk er noe stort problem i Norge. Kunnskapen er derimot svært mangelfull, og det er viktig å forebygge evt. problemer i et føre-var-perspektiv. De fleste legemidler og kjemikalier som brukes for å behandle sykdommer og parasitter/lakselus per i dag, anses også å gi forholdsvis begrensede virkninger på marint miljø og ville marine arter. Et svært viktig unntak her er kitinhekkere (diflubenzuron and teflubenzuron), som nå igjen brukes mot lakselus. Dette forholdet er nærmere behandlet under pkt. 10.13.

På bakgrunn av det som er nevnt ovenfor mener Norges Fiskarlag allikevel at forslaget om produksjonszoner, med egne utsettssoner og koordinert utsett og brakklegging, kan være en hensiktsmessig framtidig modell. Forslaget bør derfor utredes videre i forhold til nytteverdi og konsekvenser for både oppdrettere og andre brukere av kystsonen.

10.5. Prosess for opprettelse av produksjonsområder og utsettssoner

I utvalgets forslag står det at: *"Et viktig formål med prosessene er også at det skal foretas avveininger mellom de forskjellige interessene som blir berørt av arealbruken"*. Dersom det skal etableres nye produksjonsområder og utsettssoner må det også stilles krav om at hensynet til fiskeområder, låssettingsplasser, gyteområder, oppvekstområder og marine arter og miljø blir ivaretatt på en minst like god måte som ved lokalitetsklarering og kystsoneplanprosesser. I så fall vil Norges Fiskarlag kunne støtte dette forslaget.

10.6. Lokalisering, saksbehandling, flytting samlokalisering og samdrift

Norges Fiskarlag er positiv til at oppdrettsanlegg, som er særlig problematisk lokalisert, skal kunne flyttes dersom *"overordnede samfunns- og næringsmessige hensyn, herunder hensynet til fiskehelse og miljø, tilsier dette"*. Slike "overordnede samfunns-hensyn" må også kunne omfatte evt. flytting av anlegg som er særlig problematisk lokalisert med hensyn til fiskeri, gyteområder etc. Berørte oppdrettere bør få en rimelig kompensasjon for kostnader og ulemper ved evt. flytting. Hensynet til fiskeområder, låssettingsplasser, gyteområder, oppvekstområder og marine arter og miljø må bli ivaretatt på en god måte ved klarering av nye lokaliteter, for de anleggene som evt. må flytte. Fraflyttede lokaliteter må ryddes, slik at fiskeredskaper ikke henger seg opp bolter og ankere m.m. Dersom kommentarene ovenfor tas til følge kan Norges Fiskarlag støtte dette forslaget.

10.7. Lokaliteter til bruk under krise og sykdomssituasjoner

Det må også være en forutsetning at det også tas nødvendig hensyn til fiskeområder, låssettingsplasser, gyteområder, oppvekstområder og marine arter og miljø ved klarering av lokaliteter til bruk under krise og sykdomssituasjoner. Norges Fiskarlag støtter i så fall utvalgets forslag.

10.8. Oppheving av laksetildelingsforskriftens § 34, den såkalte 4-6 regelen

En oppheving av laksetildelingsforskriftens § 34 vil kunne bidra til større fleksibilitet for oppdrettsnæringen, bl.a. med hensyn til å legge enda større biomasse til de lokalitetene som regnes som best egnet for oppdrettsproduksjon. Dette er i utgangspunktet også positivt for miljøet, dersom produksjonen på lokaliteter som er mindre miljømessig egnet reduseres tilsvarende. Det må derimot sikres at det tas hensyn til at økt produksjon ikke må skje på lokaliteter der dette vil være konfliktylft med hensyn til gyteområder, oppvekstområder, sedimentering av avfall i rekefelt, eller der det kan føre til redusert kvalitet hos villfisk. Dersom det skal samles enda større biomasse på enkeltlokaliteter enn det som er tilfelle i dag, må det også sikres at lokalitetene kan driftes på en måte som ivaretar hensynet til rømmingsforebygging, fiskehelse, lakselus, havmiljø etc. på en minst like god måte som tidligere. I så fall kan Norges Fiskarlag støtte utvalgets forslag.

10.10. Plikt til å rapportere hvor settefisken kommer fra

En slik rapportering kan sannsynligvis bidra til å identifisere "smitteveier", og slik bidra til å forebygge evt. framtidig smitte. Utvalget mener også dette forslaget også vil kunne lette arbeidet med å lokalisere hvilke anlegg fisk evt. kan ha rømt fra. Norges Fiskarlag støtter derfor dette forslaget.

10.11 Handlingsregler

Utvalget anbefaler en dreining fra styring gjennom enkeltvedtak til et system som mer "styrer seg selv", gjennom forhåndsdefinerte handlingsregler.

Norges Fiskarlag er i utgangspunktet skeptisk til innføring av handlingsregler, slik de foreslås innført. Handlingsreglene må i så fall ikke bare omfatte produksjonstap, lusepress og genetisk påvirkning fra rømt laks. Også de problemstillingene fiskerne opplever som de mest sentrale (forholdet til ville marine bestander, arealkonflikter m.m.) må omfattes av ordningen. Hvis ikke vil de handlingsregler som foreslås kunne føre til at hensynet til fiskeområder, låsettingsplasser, gyteområder, oppvekstområder og marine arter og miljø vil bli tillagt enda mindre vekt enn i dag. Innføring av handlingsregler vil da føre til et økt konfliktnivå mellom norske fiskere og oppdrettere.

Norges Fiskarlag er for øvrig også usikker på om forslaget om bruk av handlingsregler er tilstrekkelig vurdert med hensyn til ansvarliggjøring av hver enkelt aktør, og evt. kollektiv "sanksjonering" innenfor produksjonsområdene. Norges Fiskarlag kan derfor ikke uten videre støtte dette forslaget.

Se for øvrig Norges Fiskarlags kommentarer til pkt. 10.12, 10.13 og 10.14.

10.12. Handlingsregel for regional justering av MTB og adgang til miljøbegrunnet flytting

Norges Fiskarlag er positiv til at det i forslaget legges økt vekt på å redusere tap/dødelighet i oppdrettsnæringen, bl.a. som følge av sykdom. Vi er allikevel usikre på om en handlingsregel er rett vei å gå for å redusere disse problemene. Dette bør evt. utredes videre.

10.13. Prinsipp for utvikling av handlingsregel for å redusere lusepress på villaks og sjørret

Norges Fiskarlag er positiv til at det i forslaget legges økt vekt på å redusere lusepresset på villaks og sjørret. Vi er også i dette tilfellet usikre på om en handlingsregel er rett vei å gå i forhold til å redusere problemene.

Sett fra Norges Fiskarlags synspunkt er det også særdeles viktig at behandling mot lakselus ikke fører til betydelige skader på andre ville marine arter og bestander. Sett fra Norges Fiskarlags ståsted er bruken av noen av de legemidlene som nå igjen brukes i behandling av lakselus svært kontroversielle. Det omfatter de såkalte "kitinhemmerne" (diflubenzuron og teflubenzuron). I feltforsøk er disse legemidlene funnet i så høye konsentrasjoner at det kan ødelegge skalldannelsen på skjell og krepsdyr i opptil 1 km avstand fra anleggene. Dette kan gi uopprettelige skader i bestander av bl.a. reke, hummer, krabbe og raudåte, og dermed også påvirke hele økosystemet i fjordene. Vi viser i den forbindelse også til rapporten "*Environmental Screening of Veterinary Medicines Used in Aquaculture – Diflubenzuron and Teflubenzuron*", som nylig ble utarbeidet på oppdrag av Klif.

Norges Fiskarlag har i brev til Fiskeri- og kystdepartementet, datert 24. mars 2011, krevd et umiddelbart forbud mot bruk av kitinhemmere i behandling mot lakselus. Tidligere har Nordland Fylkes Fiskarlag krevd det samme. Vi kjenner til at det allerede finnes betydelig dokumentasjon om effekter av disse stoffene på hummer, krabbe, reke og andre krepsdyr, som gir svært stor grunn til bekymring. F.eks. skal Havforskningsinstituttet ha gjennomført flere studier ang. dette på oppdrag av private bedrifter midt på 1990-tallet. Rapportene fra disse forsøkene har hatt en tilbakeholdelsestid på 10 år, men skal nå formelt sett være tilgjengelige. Norges Fiskarlag har bedt om å få oversendt denne dokumentasjonen, men vi har fortsatt ikke fått svar på våre henvendelser. Etter Norges Fiskarlags oppfatning må Statens Legemiddelverk også snarest revurdere sin godkjenning av disse legemidlene. Inntil dette er gjort, vil denne saken være en belastning for forholdet mellom norsk oppdretts- og villfangstnæring.

10.14. Etablering av handlingsregel for å sikre villaks mot genetisk påvirkning fra rømt oppdrettslaks

Norges Fiskarlag er positiv til at det i forslaget legges vekt på å sikre villaks mot genetisk påvirkning

fra rømt oppdrettslaks. Vi stiller spørsmål ved om den foreslåtte indikatoren er egnet, bl.a. fordi denne baseres på at en skal måle negativ effekt i etterkant av at den negative påvirkningen har skjedd. Det er også vanskelig å definere hvilken grad av genetisk påvirkning fra oppdrettsfisk de ulike ville bestandene tåler. Vi er derfor også i dette tilfellet usikre på om en handlingsregel er rett vei å gå.

Utvalget uttaler på s. 115 i rapporten at: ”Når det gjelder etablering av torskoppdrett i nærheten av gyteområder for torsk, er det godt dokumentert at det øker risikoen for genetisk påvirkning av de ville torskestammene”. Vi registrerer at det allikevel ikke legges opp til å utforme en handlingsregel i forhold til å sikre ville torskebestander mot påvirkning fra oppdrettet torsk. Etter Norges Fiskarlags oppfatning er også dette en svært viktig problemstilling. Det har bl.a. i det såkalte ”regelverksutvalget” vært full enighet om at utslipp av egg fra torskoppdrett skal stanses innen 2015. Sett fra vår side er det uklart hvordan dette i praksis skal gjøres. Manglende prioritering av forsknings- og utviklingsarbeid innen denne tematikken, kan etter Norges Fiskarlags oppfatning ikke forsvare unntak fra denne viktige målsettingen.

Norges Fiskarlag er for øvrig positiv til at det nå er forskriftestet at det ikke skal forekomme oppdrett av torsk i gyteområder for vill torsk. Dette må selvfølgelig allikevel ikke svekke etablert forvaltningspraksis og føre var prinsippet, som tilsier at det heller ikke skal etableres anlegg for oppdrett generelt i gyteområder for villfisk.

10.15. Ingen nye tillatelser eller økning av MTB før produksjonsområder er etablert
Norges Fiskarlag sendte Fiskeri- og kystdepartementet en høringsuttalelse den 1. desember 2009, som konkluderte med: ”Den planlagte kapasitetsøkningen for oppdrett av laksefisk for 2010 må ikke effektueres før en har fått mer felles forståelse av nåsituasjonen (særlig med hensyn til lakselus og forholdet til ville fiskebestander), og at negative effekter av en evt. kapasitetsøkning er under kontroll. Noe annet vil etter Norges Fiskarlags oppfatning være uklokt”. Norges Fiskarlags syn var i hovedsak i samsvar med anbefalingene til Fiskeridirektoratet, som bygget sine konklusjoner på uttalelser fra bl.a. Havforskningsinstituttet, Mattilsynet, Direktoratet for naturforvaltning, Veterinærinstituttet og Statens Forurensingstilsyn.

Norges Fiskarlag har fortsatt samme standpunkt, og kunnskapen om miljøeffekter av oppdrett, særlig på ville marine arter og bestander, er fortsatt nesten like mangelfull. Inntil videre må derfor føre var prinsippet legges til grunn når nye tillatelser og økt MTB skal vurderes. Mangel på kunnskap må ikke brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak. Norges Fiskarlag støtter derfor utvalgets forslag om at det inntil videre ikke må gis nye tillatelser eller økning av MTB.

10.16. Friere etablering av lukkede anlegg i sjø

Det antas at lukkede anlegg vil kunne bidra til redusert sedimentasjon av partikler fra oppdrett i nærområdene til anleggene. I tillegg antas det at slike anlegg vil kunne bidra til færre rømminger og redusert spredning av lakselus. Dersom slike anlegg skal bli et realistisk alternativ i årene som kommer, må en sannsynligvis jobbe videre med teknologiløsninger og forholdet til en akseptabel vannutskiftning, fiskevelferd, energiforbruk og lønnsomhet. Etter Norges Fiskarlags oppfatning vil slike anlegg være særlig egnet for oppdrett av torsk, der det skal stilles krav om null utslipp av egg fra anleggene innen 2015. Ved klarering av lokaliteter for lukkede anlegg må det også tas nødvendige hensyn til fiskeområder, låssettingsplasser, gyteområder, oppvekstområder etc. Norges Fiskarlag støtter derfor dette forslaget.

10.18. Forsterket miljøovervåking av store lokaliteter og grupper av lokaliteter

Utvalget foreslår at det skal foretas en gjennomgang av dagens metoder for miljøovervåking, med sikte på å endre prøvetakingen for å reflektere utviklingen i merdenes størrelse. Dette er en tematikk Norges Fiskarlag over tid har vært opptatt av. I brev til Klif datert 14. april 2011, skriver Norges Fiskarlag bl.a. at:

”Oppdrettsanlegg er nå som regel plassert over forhøyninger på havbunnen, over områder med skranende bunn og/eller i områder god bunnstrøm. Partikler sedimenterer derfor i mindre grad rett

under anlegget (der en tar MOM-A og MOM-B prøver). Fôrspill, feces o.a. brytes sannsynligvis heller ikke så raskt ned som mange har antatt, men legger seg i stedet i sedimentasjonsfeller i nærrområdene til anleggene (og omfattes derfor som regel heller ikke av MOM-C prøver). Disse sedimentasjonsfellene er i stor grad sammenfallende med rekestrålfelt.

Norges Fiskarlag har fått flere tilbakemeldinger om at organisk slam har ødelagt fisket i kystnære rekestrålfelt. Det er også bekymring for om dette kan ha negative økologiske effekter på rekebestandene. Det bør også nevnes at enkelte kystfiskere mener at rekrutteringen av sild i fjordene på Vestlandet ser ut til å svikte. Dette til tross for at innsiget av sild i mange områder er svært godt. Som kjent legger sild sine egg på sjøbunnen, og det er bekymring for om utslipp og sedimentering kan påvirke rekrutteringen av sild negativt.

Den såkalte "MOM-standarden" er per i dag ikke egnet til (eller laget for) å ivareta hensynet til rekefiskerier eller gyteområder. Etter Norges Fiskarlags oppfatning burde en nå vurdere å oppdatere MOM-standarden, slik at den også kan brukes som verktøy for å kartlegge og regulere utslipp fra oppdrett, som legger seg i sedimentasjonsfellene i nærrområdene til anleggene".

Etter Norges Fiskarlags oppfatning er det helt nødvendig å se framtidig miljøovervåking av oppdrettsanlegg i sammenheng med de problemstillingene som er nevnt ovenfor.

I denne forbindelse bør også den såkalte "seisaken" nevnes. På visse tider av året kan redusert kvalitet på villfisk være et problem langs større deler av kysten. Det har vært mest mediaomtale av situasjonen i Ryfylke. Her har fiskeriforvaltning, fiskere og oppdrettere (med Marine Harvest i Rogaland i spissen) de siste to årene gjort en god jobb for å søke å bedre situasjonen. Problemene synes å ha blitt redusert, og det er nå bedre dialog og samarbeidsklima enn tidligere. Det har også blitt igangsatt mer forskning ang. disse problemstillingene, finansiert av FHF, Havforskningsinstituttet og andre. Etter Norges Fiskarlags oppfatning må også forholdet til kvaliteten på villfisk i nærrområdene til oppdrettsanlegg vektlegges, når en skal utrede forsterket miljøovervåking.

10.20. Anbefaling til næringen om organisering av felles tiltak

Organisering av slike felles tiltak vil kunne bidra til å ivareta forholdet til ville marine arter og bestander. De vil også kunne bidra til en bedre dialog og økt samarbeid mellom norsk oppdrett og villfangstnæring. Norges Fiskarlag støtter derfor utvalgets forslag.

10.21 Statlige forventninger til akvakultur i regionale og kommunale planer

Dersom det skal utarbeides et sett med statlige forventninger til akvakultur i regionale og kommunale planer, er det avgjørende at dette ikke blir et "sektorinnspill". Forholdet til andre interesser, inkludert hensynet til fiskeområder, låssettingsplasser, gyteområder, oppvekstområder og marine arter og miljø må i størst mulig grad være forhåndsavklart. Hvis ikke vil disse "forventningene" kunne skape store problemer i framtidig kystsonoplanlegging. Det vises i den forbindelse til at Norges Fiskarlag ved flere anledninger tidligere har pekt på behovet for en egen stortingsmelding om arealbruk i kystsonen.

Det er sjelden administrative grenser er tilpasset forholdene i sjøen. Det omfatter også fiskeområder, gyteområder, oppvekstområder og de foreslåtte produksjons- og utsettsområdene. Norges Fiskarlag mener derfor det bør oppmuntres til interkommunal planlegging i kystsonen, i langt større grad enn det som har vært tilfelle inntil nå.

Dersom merknadene ovenfor tas til følge, er Norges Fiskarlag positiv til utvalgets forslag.

10.22. Pilotplaner for bærekraftig akvakultur i utvalgte områder

Norges Fiskarlag er positiv til at det kan gjennomføres nye pilotplaner for akvakultur, så lenge også hensynet til fiskeri, marint miljø etc. ivaretas på en god måte. Fiskernes organisasjoner og andre sentrale parter må få full anledning til deltagelse og aktiv medvirkning.

10.23. Utarbeidelse av veileder for planlegging for akvakultur

Dersom det skal utarbeides en veileder for planlegging for akvakultur, må heller ikke dette ikke blir et ”sektorinnspill”. I så fall vil en slik veileder ha begrenset verdi.

Norges Fiskarlag ser derimot et stort behov for en ny tverrfaglig veileder for planlegging i kystsonen. Dette bl.a. fordi vi nå har fått en rekke lovverk og andre føringer, som legger nye premisser for planlegging, forvaltning og næringsutøvelse i kystsonen. Dette omfatter bl.a. ny havressurslov, ny havne- og farvannslov, ny naturmangfoldlov, ny vannforskrift og en ny plan- og bygningslov (der alle sjøarealer til 1 nautisk mil ut av grunnlinja nå skal planlegges).

En slik veileder må bli mest mulig tverrfaglig og balansert, og hvilke hensyn som skal tas til fiskeområder, låssettingsplasser, gyteområder, oppvekstområder og marine arter og miljø må i størst mulig grad være forhåndsavklart. Fiskeridirektoratet har allerede etablert et godt faglig grunnlag for et slikt arbeid. Sett fra Norges Fiskarlags side kan det nevnes at de konkrete arealkonfliktene med oppdrettsnæringa også har blitt større de siste årene, som følge av at anleggene blir lagt på dypere lokaliteter, noe som igjen har ført til langt mer omfangsrike fortøyningsystemer enn tidligere. I tillegg er manglende opprydding (gjenværende bolter og ankere etc.) på forlatte lokaliteter fortsatt et problem i forhold til fiskeri. Vi ber om at også fiskernes organisasjoner tas aktivt med i prosessen med utarbeidelsen av en slik veileder.

Fiskeriforvaltningen oppfordres også om å samarbeide om utforming og finansiering av et nytt tverrsektorielt kursopplegg for planlegging og forvaltning av kystsonen. Norges Fiskarlag vil selv kunne være behjelpelig med kartlegging av fiskeområder, gyteområder og oppvekstområder, og på den måten bidra til en mest mulig kunnskapsbasert og forutsigbar arealforvaltning i kystsonen, til beste for både villfisk og oppdrettsnæringen.

Dersom kommentarene ovenfor tas til følge, støtter Norges Fiskarlag utvalgets forslag.

10.24. Evaluering av eiendomsskatteordningen etter at produksjonsområder er etablert

Norges Fiskarlag har forståelse for at kystkommunene ønsker å ta størst mulig del i den verdiskapingen som skjer langs kysten. Norges Fiskarlag er usikker på om eiendomsskatt (evt. nye avgifter) er rett vei å gå, men er positiv til at det hentes inn mer kunnskap om dette gjennom en evaluering. Framtidige avgiftsregimer må ikke føre til at kystkommuner og andre blir mindre nøytrale i de avveiningene som skal gjøres mellom fiskeri, marint miljø og oppdrett i kystsonenplanleggingen. Hensynet til fiskeområder, låssettingsplasser, gyteområder, oppvekstområder og marine arter og miljø ivaretas i minst like stor grad som tidligere. En evt. evaluering av eiendomsskatteordningen bør evt. også kunne skje uavhengig av opprettelsen av produksjonsområder.

10.25. Forskningsbehov

For å oppnå en best mulig framtidig sameksistens mellom havbruksnæringen og villfangstnæringen i Norge, er det nå helt avgjørende å også forske på hvilke virkninger akvakultur i realiteten kan ha på ville marine arter og bestander. Dette er et fagområde som i stor grad har vært neglisjert, inntil nå. Vi vet derfor fortsatt svært lite om bl.a.:

- Forholdet mellom oppdrettsvirksomhet og ville marine arter, herunder smitterisiko, genetiske interaksjoner, atferd, gyteforhold, fysiologi og endringer i kvalitet
- Økologiske effekter av ”kitinhemmere”, med vekt på effekten på viktige krepsdyr (reke, krabbe, hummer, raudåte m.fl.)
- Sedimentering av avfall fra oppdrettsanlegg i nærområdene til anleggene (inkludert effekter av sedimentering av avfall i rekefelt og i gyteområder for bl.a. sild)

I utvalgets rapport står det på s. 17 at: ”Med økende kunnskap om miljøkonsekvenser må man anta at konflikter knyttet til akvakulturnæringens arealbruk vil kunne øke”. Dette kan etter Norges Fiskarlags oppfatning umulig medføre riktighet. Konfliktnivået mellom fiskeri og oppdrett langs kysten har vært økende de siste 10 årene, nettopp som følge av et en ikke har prioritert å etablere nødvendig felles

kunnskapsgrunnlag om problemstillingene nevnt i forrige avsnitt. Hvis en ikke nå snart prioriterer å etablere et tilfredsstillende kunnskapsgrunnlag vil konfliktene sannsynligvis fortsette å øke. Da vil et av Norges viktigste fortrinn som sjømatnasjon, nemlig det forholdsvis gode og åpne forholdet vi har mellom fiskere og oppdrettere, kunne bli sterkt skadelidende.

Utvalget foreslår økt forskning på økologiske effekter av lakseoppdrett, gjennom en før-og-etter studie i Ofotfjorden. Norges Fiskarlag mener at slike forsøk må gjennomføres. Derimot er lokaliteten i Ofoten sannsynligvis ikke godt egnet dersom en skal kartlegge de effekter oppdrett kan ha på ville bestander. Riktignok er området lite berørt av lakseoppdrett fra før, men med de temperaturer og vannvolum som gjør seg gjeldende i Ofoten vil en sannsynligvis i liten grad kunne registrere de problemstillingene som har gjort seg sterkest gjeldende på bl.a. Vestlandet. Den foreslåtte lokaliteten er også særdeles omstridt, og etablering av et oppdrettsanlegg og gjennomføring av forsøk på denne lokaliteten vil derfor kunne få liten verdi i forhold til å oppnå bedre sameksistens mellom oppdrett og villfangstnæring. Etter Norges Fiskarlags oppfatning bør slike forsøk i stedet gjennomføres flere ulike steder langs kysten, ikke minst på Vestlandet og i Midt-Norge.

Mange av de mest presserende forskningsoppgavene ligger i skjæringspunktet mellom næringsrettet og forvaltningsrettet forskning. For eksempel må all forskning som går på miljøeffekter, miljøtilpasninger/tiltak, helse/velferd og sameksistens med villfangstnæringen og andre defineres som både forvaltnings- og næringsrettet. For at resultatene skal kunne tas i bruk på en god måte må forskningen ha legitimitet hos alle berørte parter. Det er derfor avgjørende at slik forskning både defineres, gjennomføres og finansieres av næringen og forvaltningen (og evt. andre interessenter) i fellesskap. Her er det rom for en bedre koordinering av virkemidlene som ligger i handlingsplanene til Fiskeri- og havbruksnærings forskningsfond (FHF), Forskningsrådets programplaner og departementenes tildelingsbrev. For øvrig er samarbeid mellom fiskerinæringen, havbruksnæringen, forskningsmiljøene, forvaltningen og samfunnet ellers, helt avgjørende for å sikre praktisk bruk av forskningsresultater i næringsutvikling og forvaltning. Slik kontakt må derfor utvikles videre.

5. Oppsummering:

Norges Fiskarlag mener som nevnt at utvalget har gjort en grundig og omfattende arbeid. Så lenge det tas nødvendig hensyn til fiskeområder, låssettingsplasser, gyteområder, oppvekstområder og marine arter og miljø, kan Norges Fiskarlag støtte de aller fleste av utvalgets forslag.

Etter Norges Fiskarlags oppfatning har utvalget ikke viet forholdet mellom norsk villfangstnæring og oppdrettsnæring tilstrekkelig oppmerksomhet. Årsaken til dette er sannsynligvis at denne tematikken i minimal grad er nevnt i regjeringens ”Strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring” og ”Strategi for konkurransedyktig norsk havbruksnæring”, som ligger til grunn for ekspertgruppas mandat. Den førstnevnte strategien utgjør også mandatet til Havforskningsinstituttets ”Risikovurdering – miljøvirkninger av norsk fiskeoppdrett”, og bidrar også her til at forholdet mellom oppdrett og ville marine arter og bestander har fått et alt for lite fokus. Dette er sterkt beklagelig, og Norges Fiskarlag forutsetter at dette forholdet vil endre seg i tida som kommer.

Et annet tema som burde vært viet større oppmerksomhet er utslipp og dumping/deponering av avfall, avgangsmasser og annen forurensning, og forholdet til mattrygghet. Dette er en tematikk som også er knyttet til arealbruk i kystsonen. En samlet norsk sjømatnæring vil fortsatt være helt avhengig av rene norske fjorder og et godt havmiljø.

Det har i stor grad blitt fokusert på konflikter mellom oppdrettsnæringen og villfangstnæringen i denne høringsuttalelsen. Det bør derfor poengteres at norsk fiskeri- og havbruksnæring også har mange felles interesser, bl.a. avhengigheten av:

- Rene fjorder og et godt havmiljø, fri for miljøgifter og fremmedstoffer
- Velfungerende økosystemer
- Bærekraftig utnyttelse av de marine ressursene
- Felles marked og omdømme (i stor grad)

Dette er tema hele sjømatnæringen må samarbeide videre om.

Norges Fiskarlag er også positiv til at havbruk skal være en lønnsom næring, men lønnsomheten må som nevnt ikke gå på bekostning av havmiljø, ville fiskebestander eller driftsgrunnlag og lønnsomhet for norske fiskere. Norges Fiskarlag støtter Regjeringens visjon om å "Gjøre Norge til verdens beste sjømatnasjon". Etter vår oppfatning må dette også innebære at vi fortsatt må ivareta norsk sjømatnærings største konkurransefortrinn. Dette omfatter bl.a. de overnevnte kulepunktene.

Det åpne og konstruktive forholdet vi generelt har hatt mellom norsk villfangst og oppdrettsnæring er også et slikt fortrinn, som kan bidra til å gjøre Norge til "verdens beste sjømatnasjon". Forholdet mellom norske fiskere og oppdrettere har for eksempel vært langt bedre enn i andre land det er naturlig å sammenlikne seg med (Canada, Chile Skottland m.fl.). Norges Fiskarlag opplever at konfliktene mellom oppdrettsnæring og villfangstnæring dessverre har økt langs det meste av kysten de siste 10 årene. Dette er en utvikling som må reverseres. Dette kan etter Norges Fiskarlags oppfatning best gjøres gjennom god dialog, etablering av et bedre felles kunnskapsgrunnlag, og gjennomføring av hensiktsmessige tiltak (som nevnt i våre høringskommentarer).

Norges Fiskarlag ønsker å få anledning til å delta i den videre dialogen om de foreslåtte tiltakene, og vi vil være tilgjengelige for videre utdyping av våre synspunkter.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Torleif Paasche

Jan Henrik Sandberg

Kopi til: Landsstyret, medlemslag, Fiskeridirektoratet, fylkeskommunene, Mattilsynet, Direktoratet for naturforvaltning, Klif, Kommunenes sentralforbund, FHL, NSL, FHF og Norges
Forskningsråd

Vedlegg: 0

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Vår dato
14.01.2014

Vår referanse
2010/00313-17

Vår saksbehandler
Jan Henrik Sandberg/97682469

Deres referanse

Effekter av lusemidler på marine arter – Vedtak i Norges Fiskarlags landsstyre

Norges Fiskarlags landsstyre gjorde den 8. januar 2014 vedtak i en sak, som omhandlet effekter av lusemidler på marine arter. Vi oversender med dette en beskrivelse av bakgrunnen for saken, landsstyrets vedtak og en anmodning om videre dialog.

Bakgrunn

Norges Fiskarlag søker å finne gode løsninger for sameksistens med andre næringer. Fiskerne har generelt også akseptert å gi rom for den veksten en har hatt innenfor norsk oppdrett. Forutsetningen har hele tiden vært at oppdrettsnæringen ikke må bygges opp på bekostning av hav- og fjordmiljø, ville bestander eller driftsgrunnlag og lønnsomhet for norske fiskere. Det har allikevel oppstatt konflikter og uenigheter i forhold til:

- Arealbruk (anleggsfortøyninger og manglende opprydding)
- Endringer i atferd, fangbarhet og kvalitet (evt. også gytesuksess) hos sei, torsk og andre arter
- Usikkerhet knyttet til effekter av torskeoppdrett på ville bestander (risiko for spredning av sykdommer og genetisk påvirkning)

Problemstillinger knyttet til de overnevnte punktene vil i stor grad kunne la seg løse gjennom tidlig og god dialog, tverrfaglig forskning og relevante tiltak. I tillegg til dette har det oppstått en stadig større bekymring knyttet til hvilke effekter «lusemidler» kan ha på ville marine arter (ut over målarten, som er lakselus). Den praksisen en inntil nå har hatt for avlusning har dessverre ført til at lakselus har utviklet resistens/motstandsdyktighet mot flere av de mest brukte midlene. Slik resistens har en særlig observert langs deler av Vestlandskysten, Ytre Namdal og på Sør-Helgeland, områder som tidligere har vært regnet som «best i klassen», når det gjelder avlusning. Norges Fiskarlag stiller derfor spørsmål ved om dagens tiltaksgrenser for avlusning (nivå og hyppighet) er hensiktsmessige, både i forhold til resistensutvikling, og i forhold til hensynet til andre marine arter.

Resistensutvikling har ført til at et bredere spekter av lusemidler nå tas i bruk i større omfang, og på andre måter, enn tidligere. I områder der det drives avlusning har fiskere de siste arene observert:

- Død og «halvdød» taskekrabbe i teiner
- Nedgang i kystnære rekebestander
- Reke som slipper eggene før tida
- Død rekeyngel og krill, bl.a. i Bømlo, Vevelstad og Hitra kommuner

Det er verken bekreftet eller avkreftet at punktene ovenfor kan ha noe med avlusning i oppdrett å gjøre. Det er etter Norges Fiskarlags oppfatning derfor svært viktig å etablere konkret kunnskap om dette. Havforskningsinstituttet søkte høsten 2013 Norges Forskningsråd om et forskningsprosjekt på kystreke («PANDECO»), som kunne gi svar på flere av spørsmålene Norges Fiskarlag og andre hadde stilt. Imidlertid fikk ikke dette prosjektet finansiering av Forskningsrådet. Nødvendig kunnskapsinnhenting vil derfor være avhengig av direkte finansiering fra fiskeriforvaltningen. Det finnes heller ingen beredskap for prøvetaking, som kan bekrefte/avkrefte evt. årsakssammenhenger. Det må etter Norges Fiskarlags oppfatning derfor lages retningslinjer for hvordan slik prøvetaking skal foregå.

Det er særlig bruken av såkalte flubenzuroner (kitinhemmere), som har skapt bekymring. Disse midlene kan være særlig skadelige for marine krepsdyr (hummer, krabbe, reke, raudåte m.fl.). Norges Fiskarlag har i et brev til Fiskeri- og kystdepartementet datert 4. mars 2011 derfor krevd et umiddelbart forbud mot bruk av disse stoffene. I et svarbrev fra Fiskeri- og kystdepartementet datert 8. mars 2013 slås det fast at Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og Klima- og forurensningsdirektoratet (nå Miljødirektoratet) har igangsatt et samarbeid for å sørge for at bruken av flubenzuroner skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Til tross for dette har det allikevel vært en sterk økning av bruken av flubenzuroner de siste 2-3 årene.

Fiskarlaget er kjent med at Havforskningsinstituttet og Skretting AS allerede på 1990-tallet gjennomførte forsøk for å vurdere hvilke effekter flubenzuroner kunne ha på hummer. Til tross for at disse forsøkene delvis ble gjennomført ved hjelp av offentlig finansiering, har Norges Fiskarlag fått avslag fra både Havforskningsinstituttet og Skretting AS på formelle anmodninger om å få innsyn i resultatene. Norges Fiskarlag kan ikke akseptere slikt hemmelighold.

Norges Fiskarlag sendte i 12. desember 2012 et brev til Mattilsynet og Fiskeridirektoratet om utslipp av avlusningsvann med hydrogenperoksid i rekefelt (hydrogenperoksid er et oksiderende stoff som er tyngre enn sjøvann, og som brytes ned til vann og oksygen i løpet av noen dager). Bakgrunnen for dette var bekymringsmeldinger fra berørte fiskere, som opplyste at reka «slapp eggene» og forsvant fra rekefelt hvor brønnbåter tømte avlusningsvann. Norges Fiskarlag mente en rimelig enkelt og kostnadsfritt burde kunne unngå å tømme avlusningsvann i rekefelt, siden kart over de aktuelle feltene allerede lå fritt tilgjengelig på Fiskeridirektoratets kartsider.

På grunnlag av Fiskarlagets brev gjorde Havforskningsinstituttet en faglig vurdering av saken. I en uttalelse datert 10. april 2013 anbefalte Havforskningsinstituttet at brønnbåter måtte tømme avlusningsvann i god avstand fra rekefelt, inntil nærmere kunnskap var skaffet til veie. I et brev til Norges Fiskarlag datert 10. juni 2013 konkluderte Fiskeridirektoratet med at de, i samarbeid med Mattilsynet, ville følge opp Havforskningsinstituttets anbefaling, og formidle dette videre til oppdrettselskap og brønnbåtredereier. Imidlertid viser erfaringene fra høsten 2013 at Fiskeridirektoratets anbefalinger ikke ble fulgt godt nok opp i praksis.

Tematikken knyttet til bruk av «lusemidler» og mulige effekter på marine arter ble diskutert på et dialogmøte med Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Mattilsynet og NIFES den 27. november 2013. Her syntes det å være bred enighet om nødvendigheten av å framskaffe relevant kunnskap. For å sikre relevans og legitimitet i kommende forskningsprosjekt må også fiskerne og andre berørte få anledning til å være med i planleggingen forsøkene.

Landsstyrets vedtak

Landsstyret i Norges Fiskarlag gjorde følgende vedtak i saken den 8. januar 2014:

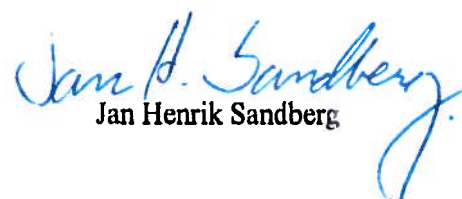
- 1. Norges Fiskarlag konstaterer at bruken av såkalte flubenzuroner (kitinhemmere) til avlusning i oppdrett har økt betydelig de siste årene. Dette til tross for at departementet ønsker at bruken skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Norges Fiskarlag viser til tidligere henvendelser og krever igjen at det innføres forbud mot bruk av flubenzuroner, inntil det er vist at praktisk bruk av slike midler ikke vil være til nevneverdig skade for hummer, krabbe, reke, raudåte m.fl.*

2. *Norges Fiskarlag krever også at organisasjonen og andre må snarest få innsyn i alle relevante forsøk som er gjort i forhold til miljøeffekter av ulike «lusemidler». Dette omfatter også forsøkene som er gjennomført av Havforskningsinstituttet og Skretting AS, om effekter av flubenzuroner på hummer.*
3. *Det er fortsatt et betydelig kunnskapsbehov knyttet til hvilke effekter ulike «lusemidler» kan ha på marine arter, og hva dette evt. kan bety for fiskerinæringa. Økonomiske og faglige rammer for ny nødvendig kunnskapsinnhenting må nå komme på plass. For å sikre relevans og legitimitet må også fiskerne få anledning til å være med i planleggingen av aktuelle forsøk.*
4. *Det må lages retningslinjer for prøvetaking ved evt. funn av død krabbe, reke osv. i områder der det drives avlusning, slik at en kan ha mulighet til å bekrefte/avkrefte eventuelle årsakssammenhenger. Norges Fiskarlag foreslår at også kystreferanseflåten benyttes til slik prøvetaking, for å bidra til å øke kunnskapsnivået.*
5. *Norges Fiskarlag kan ikke akseptere en praksis der brønnbåter tømmer «avlusningsvann» i rekefelt. Det må også utvises stor forsiktighet i andre viktige fiskeområder og gyteområder. Fiskeridirektoratet, i samarbeid med Mattilsynet, må derfor gi brønnbåtrederier og oppdrettere tydeligere informasjon om hvilke retningslinjer som gjelder for slik virksomhet.*
6. *Norges Fiskarlag stiller spørsmål ved om dagens tiltaksgrenser for avlusning er hensiktsmessige. Vi ber om at framtidige avlusningsstrategier også tar nødvendig hensyn til resistensutvikling og risiko for marine arter.*
7. *Norges Fiskarlag vil være positivt innstilt til å bidra til et felles fagseminar om effekter av ulike «lusemidler» på marine arter.*

Norges Fiskarlag ønsker en nærmere dialog med Nærings- og fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet og andre om landsstyrets vedtak i denne saken. Vi vil være positivt innstilt et evt. møte, for å utdype vare synspunkter.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Jan Birger Jørgensen

Jan Henrik Sandberg

Kopi til: Medlemslag, Mattilsynet, Havforskningsinstituttet, NIFES, FHL, NSL og Skretting AS.
Vedlegg:

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep.
0032 Oslo

Vår dato
30.09.2014

Vår referanse
2014/00276-3

Vår saksbehandler
Jon Henrik Sandberg/97682469

Deres referanse

Kapasitetsøkning i lakse- og ørretoppdrett - Høringsuttalelse fra Norges Fiskarlag

Vi viser til høringsnotat datert 23. juni 2014 om kapasitetsøkning i lakse- og ørretoppdrett i 2015, med høringsfrist 1. oktober 2014. Regjeringen varsler her at en ønsker å tilby oppdrettsnæringen en vekst på fem prosent, tilsvarende en økt maksimal tillatt biomasse (MTB) på om lag 60 000 tonn. Samtidig ønsker regjeringen å stille strengere krav når det gjelder forekomst av- og behandling mot lakselus. Nærmere bestemt omfatter dette at det for anlegg som tar i bruk løyve for økt MTB stilles krav om en maksimumsgrense på 0,1 hunn lus per fisk, samt at det maksimalt skal tillates to lusebehandlinger per produksjonssyklus. Det stilles i denne høringen ikke nye krav til hvordan lusebehandlingene skal foregå, eller hvilke medikamenter/kjemikalier som skal benyttes.

Vi har forståelse for at regjeringen ønsker å stille strengere krav til forekomst av- og behandling mot lakselus, selv om det med økende resistensutvikling og sjøtemperatur vil kunne bli utfordrende å overholde disse kravene. Økt biomasse av oppdrettsfisk vil i seg selv kunne bidra til å øke luseproblematikken. Miljømessig bærekraft må etter vår oppfatning allikevel omfatte mer enn krav til lusenivå. Også andre utfordringer må løses før en slik vekst i oppdrettsvolumet kan anses som forsvarlig. Dette reflekteres i svært liten grad i høringsnotatet.

Norges Fiskarlag er i utgangspunktet positivt innstilt til annen næringsvirksomhet. Når det gjelder akvakultur har forutsetningen hele tiden vært at oppdrettsnæringen ikke må bygges opp- og driftes på bekostning av havmiljø, ville bestander og/eller driftsgrunnlag og lønnsomhet for norske fiskere. Etter vår oppfatning har disse forutsetningene i alt for liten grad blitt tatt hensyn til.

Norges Fiskarlag har gjennom en årrekke gitt innspill om forhold som må vektlegges ved etablering av anlegg for oppdrett, inkludert økning av oppdrettsvolumet. Oppdrett fører naturlig nok til en god del arealbrukskonflikter langs kysten, ikke minst i forhold til fiskeri. I tillegg observerer vi flere steder redusert kvalitet på villfisk som står ved anlegg, samt «nedslamming» av reke- og krepsfelt. Dette er problemstillinger som i liten grad blir omfattet av den overvåkingen/miljøundersøkelsene oppdrettsnæringen gjennomfører per i dag (jfr. Norsk Standard 9410:2007). I tillegg kommer til smitterisiko og rømming m.m. Disse forholdene er nærmere beskrevet i innspillene fra Nordland Fylkes Fiskarlag og Fiskarlaget Nord (vedlagt).

I denne saken er vi også bekymret for negative effekter på bestander av reke, hummer og andre krepsdyr, som følge av bruk av medikamenter /kjemikalier mot lakselus. I områder der det drives avlusning har fiskerne de siste årene iblant observert økt dødelighet av krabbe, krill og reke. Det er fortsatt ikke startet opp forskning som kan gi gode svar på mulige årsakssammenhenger. En opplever også problemer som følge av utslipp av «lusevann» med hydrogenperoksid i rekefelt. I tillegg har Norges Fiskarlag ved flere anledninger bedt om en umiddelbar stans i bruken av såkalte flubenzuroner (kitinhemmere), fordi disse kan være særlig skadelige for ville bestander av krepsdyr. Norges Fiskarlags landsstyre behandlet denne tematikken senest i januar 2014. Landsstyrets vedtak er vedlagt.

Norsk fiskerinæring og havbruksnæring har også felles interesser, blant annet innen markeds-, handels- og tollpolitikk, forskning og utvikling, marin infrastruktur og ikke minst arbeidet for et godt og rent fjord- og havmiljø. Regjeringen bør etter vår oppfatning derfor føre en politikk som bidrar til å utvikle disse næringene i et godt samspill. I forhold til denne saken er som nevnt kunnskap om effekter av medikamenter/ kjemikalier mot lakselus på ville marine arter helt avgjørende. Norges Fiskarlag er derfor i dialog med departementet, Fiskeridirektoratet, FoU-institusjoner og oppdrettsnæringas organisasjoner for å etablere slik kunnskap. Økt vekst på bakgrunn av dagens mangelfulle kunnskapsnivå vil være uakseptabelt, samtidig som det kan bidra til å svekke det viktige samarbeidet som nå er startet opp.

Norges Fiskarlag kan på denne bakgrunn ikke støtte en økning i lakse- og ørretoppdrett i 2015, slik høringen legger opp til. Etter Norges Fiskarlags oppfatning bør eventuell videre vekst i oppdrettsvolumet i stedet vurderes på et bedre og mer tverrfaglig grunnlag i den varslede stortingsmeldingen om framtidens oppdrettsnæring. Her må også hensynet til marine arter og norske fiskere tillegges nødvendig vekt. Norges Fiskarlag vil være positivt innstilt til en tett og god dialog i denne prosessen.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Jan Skjærvø

Jan Henrik Sandberg

Kopi til: Medlemslag, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og Havforskningsinstituttet.

Vedlegg:

- «*Kapasitetsøkning i lakse- og ørretoppdrett*». Brev fra Nordland Fylkes Fiskarlag til Norges Fiskarlag, datert 1. september 2014.
- «*Høringsvar på kapasitetsøkning i lakse- og ørretoppdrett i 2015*». Brev fra Fiskarlaget Nord til Norges Fiskarlag, datert 1. september 2014.
- «*Effekter av lusemidler på marine arter – Vedtak i Norges Fiskarlags landsstyre*». Brev fra Norges Fiskarlag til Nærings- og fiskeridepartementet, datert 14. januar 2014.